

KALENDARIUM HISTORII ŻERNIK

1297 r.

Najstarsza wzmianka w dokumentach o Żernikach; wieś książęca lokowana na prawie niemieckim magdeburskim przez władcę tych ziem Władysława księcia opolsko-raciborskiego w sąsiedztwie Gliwic, przy trakcie na Tarnowskie Góry; losy osady, gospodarki związane ściśle z Gliwicami; parafia Żerniki podlegała kościołowi w Szobiszowicach

XIV w.

Władanie kolejnych książąt piastowskich, uznających zwierzchność czeską; tereny te znalazły się w granicach Czech

XV w.

Najazd husycki (1429) i zniszczenia wywołane wyprawami stron walczących o tron czeski; przerwany rozwój miasta i okolic; Żerniki zostały podzielone na dwie części; jedna w rękach prywatnych, a druga była własnością miasta

1532 r.

Po śmierci Jana II Dobrego księcia opolskiego Gliwice dostały się pod panowanie Habsburgów

1558 r.

Tereny zostały wydzierżawione Fryderykowi Zettritzowi, który wygórował podatki

1596 r.

Wykupienie Gliwic i okolic przez mieszkańców;
Gliwice stają się wolnym miastem królewskim

XVI i pocz. XVII w.

Pomyślny rozwój gospodarczy Gliwic i zaplecza wsi miejskich, czyli także Żernik.

1 poł. XVII wieku

Zniszczenia, pożary, rabunki, narzucane podatki i kontrybucje przez wkraczające wojska walczące w wojnie 30-letniej (protestanckie siły duńskie i niemieckie pod dowództwem Mansfelda; potem brandenburskie, saskie, szwedzkie)

1632/33, 1644 r.

Głód i epidemie; śmierć większości mieszkańców Żernik; włączenie opustoszałych ziem do dóbr szlacheckich

1683 r.

Ludność świadkiem przemarszu wojska Jana III Sobieskiego w drodze na odsiecz Wiednia, obleganego przez Turków

1 poł. XVIII w.

Dalsze cierpienia z powodu przemarszu wojsk, ponoszenia wydatków z tytułu kwaterunku wojsk z rozkazu cesarskiego;

1732 r.

Gliwice znalazły się w sporze sądowym z właścicielem połowy Żernik (Dobrusky von Radwan) na tle szynkowania piwa, prowadzenia karczmy

1736 r.

Powódzie i ogólnosłaska klęska nieurodzaju, głodu; zaleganie chłopów z płatnościami; spotkanie w ratuszu dla rozstrzygnięcia sporów; chłopci we wsiach miejskich płacili czynsze, daniny (owies, kury, jaja), pańszczyznę przeliczaną na pieniądze, dziesięcinę na rzecz miejscowego kościoła, oraz dostarczali furmanek do robót w mieście; dla Żernik ustalono „dni drzewne” pobierania chrustu z lasu

1741 r.

Śląsk pod panowaniem Prus

1799 r.

Wystąpienia chłopskie na tle podwyższania świadczeń feudalnych; niepokoje uspakajane przez wojsko w celu przymuszenia chłopów do odrabiania pańszczyzny

1805-1816 r.

Czas wojen napoleońskich; przemarsz wojsk rosyjskich, pruskich, francuskich; zniszczenia, podatki, rekwizycje

1807 r.

Postępowe ustawodawstwo: zniesienie poddaństwa osobistego, podziałów stanowych, uwłaszczenie chłopów; możliwość zatrudnienia w powstającym przemyśle, przy budowach, jako woźnice (huta, kolej, Kanał Kłodnicki motorem napędowym rozwoju Gliwic); wprowadzanie powszechnego szkolnictwa (nauka dzieci z Żernik od 1810 roku w szkole w Szalszy)

1834 r.

9 marca miał miejsce gwałtowny pożar w Żernikach, który strawił wielką owczarnię, spichlerz i stodoły należące do dóbr szlacheckich oraz 8 gospodarstw; ponad 100 ludzi znalazło się bez dachu nad głową

1846 r.

Wielka zaraza we wsi po miesiącach nieustannych deszczów, które zniweczyły plony; grzebanie zmarłych w masowych grobach; kilka lat później zbudowano kaplicę św. Jana Nepomucena i wieżę choleryczną, gdzie umieszczono szczątki zmarłych mieszkańców

1848 r.

Wprowadzanie dalszej demokratyzacji po wypadkach „Wiosny Ludów” (prawa wyborcze)

1856 r.

Wybudowanie szkoły w Żernikach na ziemi odkupionej od chłopów

2 poł. XIX w.

Wprowadzanie ustawodawstwa dla wzmocnienia j. niemieckiego na tym terenie (w urzędach, szkołach, naciski na księży by posługiwali się niemieckim); na wsiach większość mówiła po polsku.

Wzrost liczby mieszkańców Żernik zatrudnianych w Gliwicach (przemysł, budowy, transport, służba); sąsiednie Szobiszowice włączone do miasta w 1875 r.

1897 r.

Żerniki znalazły się w utworzonym powiecie miejskim w Gliwicach